

NOTAT

KUNDE / PROSJEKT Statens vegvesen E39 Julbøen - Molde. Vannøkologiske undersøkelser vassdrag	PROSJEKTLEDER Ole Kristian Haug Bjølstad	DATO 25.09.2020
PROSJEKTNUMMER 10219130	OPPRETTET AV Ole Kristian Haug Bjølstad	REV. DATO
UTARBEIDET AV: Ole Kristian Haug Bjølstad	KONTROLLERT AV: Solveig Angell-Petersen	

DISTRIBUSJON:	FIRMA	NAVN
TIL:	Statens Vegvesen	Harald Inge Johnsen
KOPI TIL:		

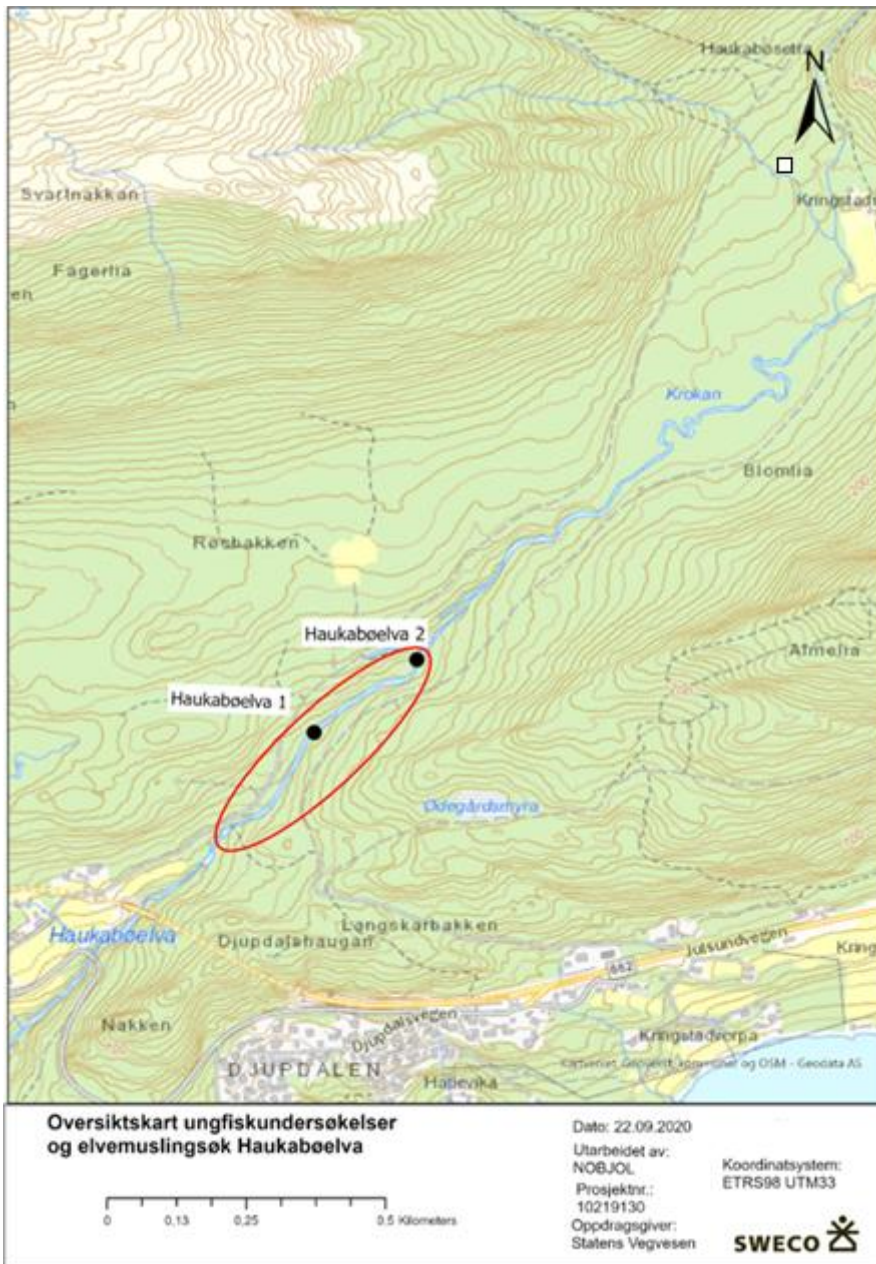
Mordalselva og Haukabølva – ungfiskundersøkelse og kartlegging av elvemusling.

Innledning

I konsekvensutredning for ikke-prissatte konsekvenser i kommunedelplanen for E39 Julbøen-Molde, er Haukabølva og Mordalselva beskrevet. For generell beskrivelse av vassdragene vises det til denne utredningen (Sweco 2020). Det ble ikke gjennomført økologiske undersøkelser i vassdragene i forbindelse med kommunedelplanen. Dette notatet beskriver ungfisk- og elvemuslingundersøkelser gjennomført 15. juli 2020, noe som løfter kunnskapsgrunnlaget for disse vassdragene. Undersøkelsene ble gjennomført av biolog Ole Kristian Bjølstad (Sweco). Resultatene fra undersøkelsene er presentert i det følgende.

Haukabølva

Som beskrevet i konsekvensutredningen har ikke Haukabølva noen anadrom bestand av fisk. Dette skyldes vandringshindre nede ved fjorden. Figur 1 viser oversiktskart over elva, samt plassering for undersøkelsene som ble gjennomført. Det ble elfisket på to stasjoner i elva, 200 m² per stasjon etter standard metode (NS-EN 14011:2003). Det tilsvarer ca. 150 m av elva totalt. Stasjonene ble plassert i eller nedstrøms aktuelle kryssinger av vassdraget med ny E39. Det ble søkt etter elvemusling på ca. 300 m av elvestrekningen, vist med rød ellipse i figur 1.

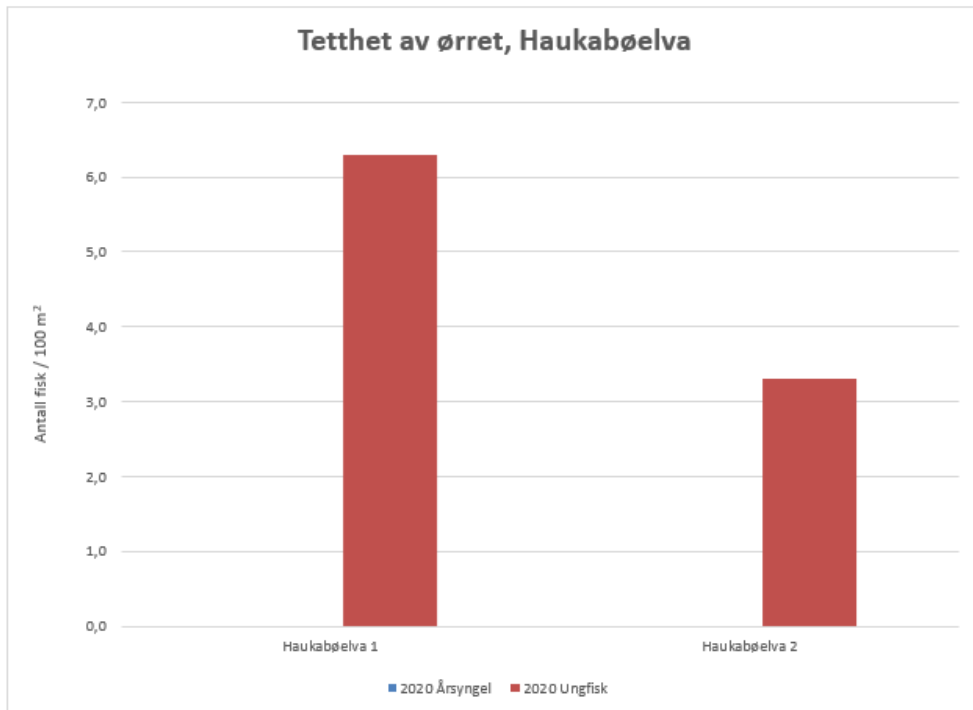

Figur 1 Oversiktskart Haukaboelva. Sorte punkter viser elfiskestasjoner, mens rød ellipse viser strekningen av elva hvor det ble søkt etter elvemusling.

Elfisket viste at elva har en svært lav tetthet med bekkørret. Det ble totalt fanget 15 ørret på de to stasjonene, med lengdeintervall fra 92 mm til 165 mm. Det kan potensielt være mange årsklasser i en slik bestand av ørret, men det ble ikke påvist årsyngel. Tetthetene var henholdsvis 6,3 og 3,3 ungfisk per. 100m² for stasjon 1 og 2 (figur 2).

2 (8)

NOTAT
25.09.2020

Figur 2 Tetthetsberegning ørret i Haukabøelva.

Ørretsamfunnet i elva må sies å være som forventet for et slikt vassdrag, da den framstår som en typisk bestand av bekkørret. Det ble ikke påvist årsyngel på strekningen, noe som kan forklares av tilnærmet mangel på potensielt gytesubstrat. Resultatet støtter opp under verdivurderingen fra konsekvensutredningen, hvor elva ble vurdert til å ha begrenset verdi for fisk. Foto av typisk utforming av Haukabøelva er vist i figur 3.

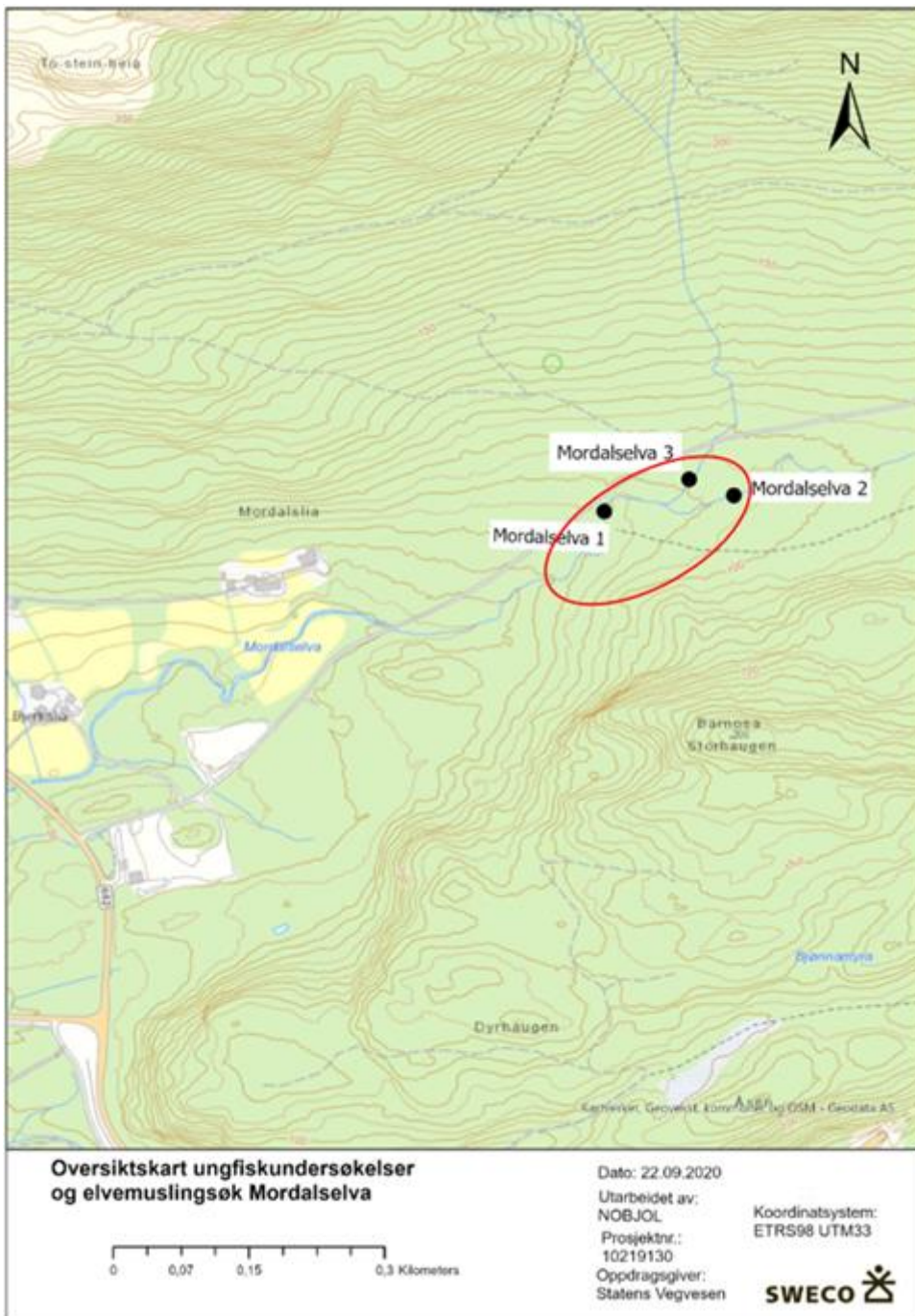

Figur 3 Typisk utforming av Haukabøelva på strekningen som ble undersøkt.

Det ble ikke påvist elvemusling på den undersøkte strekningen. Elva består i stor grad av grovt substrat, med innslag av fjell og blokk. Strekningen må derfor regnes som dårlig egnet for elvemusling.

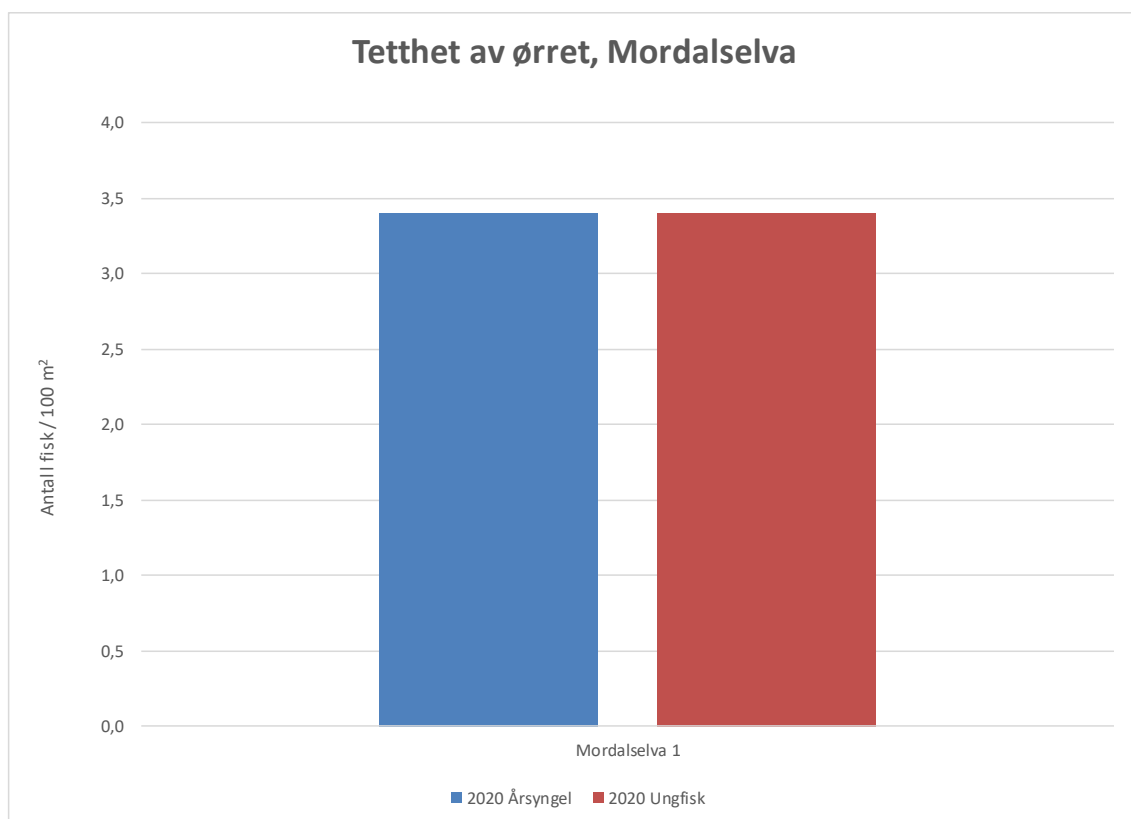
Mordalselva

Som for Haukabøelva har ikke Mordalselva noen anadrom bestand av fisk. Figur 4 viser oversiktskart over elva, samt plasseringer for elfiskestasjoner og undersøkelsesområde for elvemusling. Elva deler seg i to bekker i området for planlagt kryssing for ny E39. De to bekkene hadde tilnærmet lik vannføring på undersøkelsestidspunktet. Det ble elfisket ca. 100 m (100 m²) av hver av de to bekkene (stasjon 2 og 3), samt ca. 50 m (100 m²) av elva nedstrøms samløpet (stasjon 1). Det ble søkt etter elvemusling på ca. 200 m av elva og bekkene, vist med rød ellipse i figur 4.

Figur 4 Oversiktskart Mordalselva. Sorte punkter viser elfiskestasjoner, mens rød ellipse viser strekningen av elva hvor det ble søkt etter elvemusling.

Elfisken påviste ikke fisk oppstrøms samløpet av bekkene, hverken for stasjon 2 eller 3. Det ble fanget fire ørret på stasjon 1, med lengdeintervall fra 31 mm til 145 mm. Dette innebærer 3 årsklasser, inkludert årsyngel som bekrefter gyting i dette området høsten 2019. Tettheten vist i figur 5 må regnes som svært lav. Bilder fra Mordalselva vist i figur 6.

Figur 5 Tetthetsberegning ørret i Mordalselva.

Figur 6 Ørret fra Mordalselva til venstre og typisk utsnitt av elva til høyre.

Ørretsamfunnet må også for Mordalselva sies å være som forventet. Elva framstår i undersøkelsesområdet som en middels stor bekk, som deler seg i to mindre bekker. Det er sånn sett ikke noen selvfølge at det skal være ørret her, men påvisning av årsyngel tilsier at vassdraget har en bestand av bekkørret. Det ble ikke påvist ørret oppstrøms samløpet, men bekkene må likevel regnes som potensielt fiskeførende da det ble påvist fisk rett nedstrøms. Undersøkelsene støtter også her vurderingene i konsekvensutredningen, hvor vassdraget ble vurdert til begrenset verdi for fisk.

Det ble ikke påvist elvemusling i vassdraget. I motsetning til Haukabøelva er bunnsubstratet i Mordalselva bedre egnet for elvemusling. Det er uansett ikke kjent fra vassdraget tidligere og det er lite trolig at det finnes.

Avbøtende tiltak

Kryssing av begge vassdrag planlegges med bru slik planene ligger i dag. Det vil ivareta muligheten for fiskevandring som er et krav når det er fisk i vassdragene. Hvis det i videre planlegging blir behov for omlegging av strekninger av bekkene, er det viktig å lage nye bekkeløp med samme funksjon som i dag. Det vil alltid være fare for avrenning og sedimentasjon i vassdrag i forbindelse med anleggsarbeid, og det er viktig og sørge for at dette reduseres i så stor grad som mulig gjennom avbøtende tiltak mot avrenning.

Referanser

Sweco 2020, konsekvensutredning for ikke-prissatte konsekvenser, kommunedelplan E39 Julbøen-Molde.

Norsk Standard , NS-EN 14011:2003. Vannundersøkelse – Innsamling av fisk ved bruk av elektrisk fiskeapparat., 2003.